

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc T-553/23

Philippe Latombe

v.

Evropská komise

Rozsudek Tribunálu ze dne 3. září 2025

„Předávání osobních údajů do Spojených států – Prováděcí rozhodnutí Komise o odpovídající úrovni ochrany osobních údajů poskytované Spojenými státy – Právo na účinnou právní ochranu – Právo na soukromý a rodinný život – Rozhodnutí založená výhradně na automatizovaném zpracování osobních údajů – Bezpečnost zpracování osobních údajů“

1. *Žaloba na neplatnost – Přijatelnost – Zamítnutí žaloby z meritorního hlediska bez rozhodnutí o přijatelnosti – Posuzovací pravomoc unijního soudu (Článek 263 SFEU)*

(viz body 14, 15)

2. *Žaloba na neplatnost – Přezkum legality – Kritéria – Zohlednění pouze faktických a právních okolností existujících v době, kdy byl sporný akt přijat (Článek 263 SFEU)*

(viz bod 22)

3. *Ochrana fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů – Nařízení 2016/679 – Předávání osobních údajů do třetích zemí – Přijetí rozhodnutí Komise, v němž tento orgán konstatuje, že třetí země poskytuje odpovídající úroveň ochrany – Rozhodnutí 2023/1795, které konstatuje, že Spojené státy zajišťují odpovídající úroveň ochrany – Porušení práva na účinnou soudní ochranu – Porušení práva na přístup k nezávislému a nestrannému soudu, předem zřízenému zákonem – Neexistence (Článek 2 SEU; Listina základních práv Evropské unie, čl. 47 druhý pododstavec; nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/679, čl. 45 odst. 2)*

(viz body 24, 35–37, 39, 42, 46, 51, 53–58, 60, 62, 64, 66–82)

4. *Základní práva – Právo na účinnou soudní ochranu – Zakotvení v čl. 47 druhém pododstavci Listiny základních práv a v čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o lidských právech –*

*Stejný význam a rozsah – Úroveň ochrany zajištěná Listinou, která je v souladu s úrovní zaručenou uvedenou Úmluvou
(Článek 6 odst. 3 SEU; Listina základních práv Evropské unie, čl. 47 druhý pododstavec a čl. 52 odst. 3)*

(viz body 27–30)

5. *Ochrana fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů – Nařízení 2016/679 – Předávání osobních údajů do třetích zemí – Přijetí rozhodnutí Komise, v němž tento orgán konstatuje, že třetí země poskytuje odpovídající úroveň ochrany – Rozhodnutí 2023/1795, které konstatuje, že Spojené státy zajišťují odpovídající úroveň ochrany – Hromadné shromažďování osobních údajů na cestě z Unie zpravodajskými službami Spojených států – Porušení práva na respektování soukromého života a práva na ochranu osobních údajů – Neexistence – Podmínky
(Listina základních práv Evropské unie, články 7 a 8; nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/679, článek 45)*

(viz body 83, 92, 98, 105–108, 113, 117, 119, 122, 123, 128, 137–146, 148, 150–153)

Shrnutí

Tribunál rozhodující v rozšířeném senátu ve svém rozsudku zamítl žalobu na neplatnost podanou francouzským občanem proti rozhodnutí Evropské komise o odpovídající úrovni ochrany, které zavedlo nový transatlantický rámec toku osobních údajů mezi Evropskou unií a Spojenými státy¹. Tribunál tak v návaznosti na judikaturu Soudního dvora v této oblasti² poskytuje vysvětlení k posouzení nestrannosti a nezávislosti Data Protection Review Court³ (Soud pro přezkum ochrany údajů, Spojené státy americké, dále jen „DPRC“), jakož i k přezkumu legality hromadného shromažďování osobních údajů na cestě z Unie zpravodajskými službami této země.

V rozsudcích Schrems I a Schrems II Soudní dvůr prohlásil dvě předchozí rozhodnutí o odpovídající úrovni ochrany za neplatná z důvodu, že systém „bezpečného přístavu“ a systém „štítu na ochranu soukromí“, které upravují předávání osobních údajů z Unie do Spojených států, nezaručují úroveň ochrany základních práv a svobod, která je v zásadě rovnocenná úrovni ochrany zaručené unijním právem. Komise následně zahájila jednání s vládou Spojených států s cílem přijmout případné nové rozhodnutí o odpovídající úrovni ochrany, které by splňovalo požadavky obecného nařízení o ochraně osobních údajů⁴, jak byly vyloženy Soudním dvorem.

¹ – Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2023/1795 ze dne 10. července 2023 podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o odpovídající úrovni ochrany osobních údajů poskytované rámcem EU – USA pro ochranu údajů (Úř. věst. 2023, L 231, s. 118, dále jen „napadené rozhodnutí“).

² – Rozsudky ze dne 6. října 2015, Schrems (C-362/14, dále jen „rozsudek Schrems I“, EU:C:2015:650) a ze dne 16. července 2020, Facebook Ireland a Schrems (C-311/18, dále jen „rozsudek Schrems II“, EU:C:2020:559).

³ – Jedná se o orgán, který je ve Spojených státech pověřen kontrolou legality předávání osobních údajů z Evropské unie.

⁴ – Článek 45 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (Úř. věst. 2016, L 119, s. 1, oprava Úř. věst. 2018, L 127, s. 2, dále jen „nařízení GDPR“).

Dne 7. října 2022 Spojené státy americké přijaly Executive Order 14086 (výkonný dekret č. 14086, dále jen „dekret E. O. 14086“), který posiluje opatření na ochranu soukromí, jimiž se řídí činnosti v oblasti signálového zpravodajství prováděné zpravodajskými službami usazenými ve Spojených státech. Tento dekret byl doplněn Attorney General Order 28 CFR Part 201 (nařízení ministra spravedlnosti 28 CFR Part 201, dále jen „nařízení AG“), kterým byla změněna ustanovení upravující zřízení a fungování DPRC.

Dne 10. července 2023 Komise po přezkoumání tohoto vývoje právní úpravy přijala napadené rozhodnutí. Tribunál, kterému byla předložena projednávaná žaloba na neplatnost, měl přezkoumat legalitu tohoto rozhodnutí zejména z hlediska nařízení GDPR a Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).

Závěry Tribunálu

Tribunál se v první řadě vyjádřil k otázce, zda Komise porušila čl. 47 druhý pododstavec Listiny a čl. 45 odst. 2 nařízení GDPR, jelikož měla v napadeném rozhodnutí za to, že DPRC poskytuje „odpovídající úroveň ochrany“, pokud jde o právo občanů Unie na přístup k nezávislému a nestrannému soudu, předem zřízenému zákonem.

V tomto rámci nejprve zamítl výtku vycházející z toho, že DPRC není nezávislým a nestranným soudem, nýbrž orgánem závislým na výkonné moci.

Za tímto účelem zaprvé odmítl argument, že DPRC není nezávislým a nestranným soudem, jelikož jeho úkolem je přezkoumávat rozhodnutí Civil Liberties Protection Officer of the Director of National Intelligence (Úředník pro ochranu občanských svobod ředitele národních zpravodajských služeb, dále jen „úředník CLPO“), který je připojen k Úřadu ředitele národních zpravodajských služeb Spojených států.

V tomto ohledu uvedl, že zkoumání záruk týkajících se nezávislosti úředníka CLPO není relevantní pro posouzení toho, zda DPRC představuje nezávislý a nestranný soud. DPRC byl totiž zřízen jako kontrolní orgán nezávislý na úředníkovi CLPO a v dekretu E. O. 14086 bylo stanoveno několik záruk, aby rozhodnutí úředníka CLPO mohla být přezkoumána a aby je DPRC mohl v případě potřeby nezávislým a nestranným způsobem změnit.

Žalobce tedy nemůže důvodně tvrdit, že nedostatek záruk použitelných na úředníka CLPO ovlivňuje nezávislost a nestrannost DPRC.

Zadruhé Tribunál odmítl argument, že DPRC není nezávislým a nestranným soudem, jelikož je složen ze soudců, které jmenuje ministr spravedlnosti po konzultaci s Privacy and Civil Liberties Oversight Board (Výbor pro dohled nad ochranou soukromí a občanských svobod, dále jen „výbor PCLOB“), který je orgánem závislým na výkonné moci.

Nejprve konstatoval, že i když byl výbor PCLOB zřízen v rámci výkonné moci, je s ohledem na jeho složení nezávislou agenturou, jejímž úkolem je nestranně dohlížet na práci vykonávanou orgány výkonné moci směřující zejména k ochraně soukromí a občanských svobod.

Skutečnost, že výbor PCLOB byl zřízen v rámci výkonné moci, tak sama o sobě neumožňuje dospět k závěru, že DPRC není nezávislým a nestranným soudem proto, že tento výbor byl konzultován před jmenováním soudců DPRC.

Tribunál dále upřesnil, že aby bylo zajištěno, že soudci DPRC jsou nezávislí na výkonné moci, dekret E. O. 14086 stanoví, že ministr spravedlnosti musí při jejich jmenování dodržet řadu určitých kritérií a podmínek.

Soudce DPRC může kromě toho odvolat pouze ministr spravedlnosti, a to pouze na základě zákonného důvodu, a to po řádném zohlednění norem platných pro federální soudce, které jsou stanoveny v pravidlech pro řízení týkající se chování soudců a jejich nezpůsobivosti.

Tribunál z toho dovedl, že pravidla pro jmenování a odvolání soudců DPRC nemohou zpochybnit jeho nezávislost a nestrannost.

Konečně Tribunál uvedl, že Komise je povinna trvale dodržovat právní rámec, o který se opírá napadené rozhodnutí, s cílem určit, zda Spojené státy americké nadále zajišťují odpovídající úroveň ochrany. Pokud se tedy změní právní rámec platný ve Spojených státech v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí, Komise v případě potřeby může rozhodnout o pozastavení použitelnosti, změně nebo zrušení napadeného rozhodnutí nebo o omezení jeho působnosti.

Zatřetí Tribunál odmítl argument, podle kterého DPRC není nezávislým a nestranným soudem, jelikož nařízení AG nevylučuje, že jeho soudci mohou podléhat jiným formám dohledu než každodennímu dohledu ze strany orgánů výkonné moci.

Tribunál v tomto ohledu poznamenává, že i když ze spisu vyplývá, že soudci DPRC nesmí podléhat každodennímu dohledu ministra spravedlnosti, napadené rozhodnutí rovněž uvádí, že podle dekretu E. O.14086 zpravodajské služby a ministr spravedlnosti nesmí zasahovat do činnosti DPRC nebo ji nepřiměřeně narušovat. Kromě toho ze spisu vyplývá, že tento výkonný dekret a nařízení AG omezují možnost orgánů výkonné moci ovlivňovat činnost DPRC tím, že stanoví, že jeho soudce může odvolat pouze ministr spravedlnosti, a to pouze na základě zákonného důvodu.

Dále Tribunál zamítl výtku vycházející z toho, že DPRC nebyl předem zřízen zákonem, jelikož nebyl zřízen zákonem přijatým Kongresem Spojených států, nýbrž aktem orgánu výkonné moci, a sice rozhodnutím ministra spravedlnosti.

Tribunál nejprve připomněl, že pro posouzení, zda jsou splněny požadavky, které vyplývají z čl. 47 druhého pododstavce Listiny, nestačí pouze posoudit formální povahu právního nástroje, kterým se zřizuje soud a vymezují pravidla jeho fungování, ale také je třeba ověřit, zda tento právní nástroj poskytuje dostatečné záruky pro zajištění jeho nezávislosti a nestrannosti vůči ostatním složkám moci, a to zejména vůči moci výkonné.

Tribunál dále uvedl, že jak Soudní dvůr rozhodl v rozsudcích Schrems I a Schrems II, v rámci rozhodnutí o odpovídající úrovni ochrany není Komise povinna zajistit, aby relevantní ustanovení třetí země byla totožná s ustanoveními platnými v Unii, ale že jsou v zásadě rovnocenná ustanovením zaručeným unijním právem na základě nařízení GDPR vykládaného ve světle Listiny. Z toho vyplývá, že v projednávané věci byl Tribunál povinen ověřit opodstatněnost konstatování o odpovídající úrovni ochrany učiněného Komisí v napadeném rozhodnutí, podle kterého ustanovení práva Spojených států týkající se zřízení a fungování DPRC poskytují záruky, které jsou v zásadě rovnocenné zárukám stanoveným unijním právem v čl. 47 druhém pododstavci Listiny. Takové záruky jsou poskytovány zejména tehdy, když právní předpis, kterým se zřizuje

tento soud a vymezují pravidla jeho fungování, směřuje k zajištění jeho nezávislosti a nestrannosti ve vztahu k ostatním složkám moci, zejména výkonné moci, a to navzdory skutečnosti, že uvedený předpis není z formálního hlediska zákonem.

V projednávané věci z napadeného rozhodnutí vyplývá, že DPRC nebyl zřízen zákonem přijatým orgánem zákonodárné moci, tj. Kongresem Spojených států, nýbrž aktem orgánu výkonné moci.

V této souvislosti Tribunál ověřil, zda dekret E. O. 14086 a nařízení AG stanoví záruky, které mají zajistit nezávislost a nestrannost DPRC, a to v zásadě rovnocenným způsobem, jak to činí unijní právo.

Tribunál poté, co přezkoumal zejména podmínky zřízení DPRC jakožto nezávislého orgánu s rozhodovací pravomocí, způsoby jmenování a odvolávání jeho soudců, jakož i procesní záruky týkající se plnění jejich úkolů, konstatoval, že nedostatky uvedené Soudním dvorem v rozsudku Schrems II byly odstraněny.

S ohledem na všechny výše uvedené úvahy zamítl Tribunál žalobní důvod vycházející z porušení čl. 47 druhého pododstavce Listiny a čl. 45 odst. 2 GDPR v plném rozsahu.

Ve druhé řadě se Tribunál vyjádřil k otázce, zda Komise porušila články 7 a 8 Listiny, které se týkají respektování soukromého života a ochrany osobních údajů, jelikož měla za to, že Spojené státy americké zajišťují odpovídající úroveň ochrany, pokud jde o hromadné shromažďování osobních údajů zpravodajskými službami této země, navzdory skutečnosti, že dekret E. O. 14086 nestanoví povinnost zpravodajských služeb získat před hromadným shromažďováním osobních údajů předchozí povolení soudního nebo správního orgánu.

V tomto rámci Tribunál zaprvé odmítl argument vycházející z toho, že hromadné shromažďování osobních údajů prováděné zpravodajskými službami Spojených států nepodléhá soudnímu dohledu a není vymezeno dostatečně jasnými a přesnými pravidly.

Tribunál nejprve zdůraznil, že nic v rozsudku Schrems II nenaznačuje, že by hromadné shromažďování osobních údajů muselo nutně podléhat předchozímu povolení nezávislého orgánu. Naproti tomu z tohoto rozsudku vyplývá, že rozhodnutí povolující takové shromažďování musí přinejmenším podléhat soudnímu přezkumu *a posteriori*.

V projednávané věci dekret E. O. 14086 a nařízení AG podrobují činnosti v oblasti signálového zpravodajství prováděné zpravodajskými službami Spojených států soudnímu dohledu *a posteriori* ze strany DPRC. Proto nelze mít za to, že hromadné shromažďování osobních údajů prováděné zpravodajskými službami na základě napadeného rozhodnutí nesplňuje požadavky vyplývající v tomto ohledu z rozsudku Schrems II.

Tribunál dále poznamenal, že dekret E. O. 14086 stanoví, že hromadné shromažďování je povoleno pouze za účelem prosazení potvrzené zpravodajské priority, když danou informaci nelze přiměřeně získat cíleným shromažďováním, stanoví základní požadavky vztahující se na všechny činnosti v oblasti signálového zpravodajství a stanoví zvláštní záruky vztahující se na hromadné shromažďování osobních údajů.

Za těchto okolností měl Tribunál za to, že nelze oprávněně namítat, že provádění hromadného shromažďování není dostatečně jasně a přesně vymezeno.

Zadruhé Tribunál odmítl argument, že hromadné shromažďování osobních údajů na cestě z Unie zpravodajskými službami Spojených států musí podléhat předchozímu povolení na základě rozsudku *La Quadrature du Net* a další⁵.

Tribunál v tomto ohledu konstatoval, že případ dotčený ve věci, v níž byl vydán rozsudek *La Quadrature du Net* a další, se liší od případu dotčeného v projednávané věci, a vyvodil z toho závěr, že odkaz na uvedený rozsudek je irelevantní.

Zatřetí Tribunál odmítl argument, že hromadné shromažďování osobních údajů na cestě z Unie zpravodajskými službami Spojených států musí podléhat předchozímu povolení na základě rozsudku *ESLP Big Brother Watch*⁶.

Tribunál poté, co konstatoval, že takové hromadné shromažďování osobních údajů, jako je shromažďování, které je předmětem napadeného rozhodnutí, spadá do oblasti působnosti první fáze zachycování údajů, kterou Evropský soud pro lidská práva vymezil v rozsudku *Big Brother Watch*, jelikož spočívá ve shromažďování osobních údajů velkého počtu osob na cestě z Unie za účelem ochrany národní bezpečnosti, z tohoto rozsudku vyvodil důsledky v rámci posouzení legality napadeného rozhodnutí.

Tribunál tak poznamenal, že Evropský soud pro lidská práva v rozsudku *Big Brother Watch* uvedl, že masové zachycování osobních údajů musí být ohraničeno několika zárukami, jako je získání povolení nezávislého orgánu od okamžiku, kdy je vymezen cíl a rozsah dotčeného zachycování, zavedení systému dohledu a nezávislého soudního přezkumu *a posteriori*, jakož i stanovení právních pravidel, která umožňují zajistit nezbytnost a přiměřenost opatření přijatých v každé fázi zachycování údajů.

Evropský soud pro lidská práva kromě toho uvedl, že potřeba stanovit záruky se zvyšuje s tím, jak proces prochází jednotlivými fázemi, a v důsledku toho se zvyšuje intenzita zásahu do práva na respektování soukromého života.

V této souvislosti Tribunál připomněl, že Komise není povinna ujistit se v rámci rozhodnutí o odpovídající úrovni ochrany o tom, že relevantní ustanovení třetí země jsou totožná s ustanoveními platnými v Unii, ale o tom, že jsou v zásadě rovnocenná.

Tribunál měl tedy v projednávané věci za to, že potřeba stanovit pro tuto konkrétní fázi hromadného shromažďování záruky omezující diskreční pravomoc zpravodajských služeb je omezenější vzhledem ke kontextu, v němž je zachycování údajů prováděno. V projednávané věci se totiž jedná pouze o prvotní hromadné zachycování osobních údajů zpravodajskými službami, s vyloučením následných činností.

Tribunál dále připomněl, že stanovení předchozího povolení není jedinou zárukou, která musí být poskytnuta v souvislosti s masovým zachycováním osobních údajů, ale představuje jeden z prvků, které společně představují základní pilíř každého režimu masového zachycování údajů. V tomto ohledu platné právo Spojených států stanoví právní pravidla, která dostatečně jasně a přesně ohraničují provádění hromadného shromažďování osobních údajů zpravodajskými službami Spojených států, a přiznává subjektům, jichž se předání jejich údajů týká, právo na účinnou

⁵ – Rozsudek ze dne 6. října 2020, *La Quadrature du Net* a další (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, dále jen „rozsudek *La Quadrature du Net* a další“, EU:C:2020:791).

⁶ – Rozsudek *ESLP* ze dne 25. května 2021, *Big Brother Watch* a další v. Spojené království (CE:ECHR:2021:0525JUD005817013, dále jen „rozsudek *Big Brother Watch*“).

soudní ochranu před DPRC. Kromě toho body 162 až 169 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádějí, aniž to žalobce zpochybňuje, že zpravodajské činnosti prováděné zpravodajskými službami jsou kontrolovány výborem PCLOB, který byl na základě svého zakládajícího statutu koncipován jako nezávislá agentura. Stejně tak uvedené činnosti podléhají dohledu zaprvé ze strany právních úředníků na vyšší úrovni a úředníků, kteří jsou v rámci každé zpravodajské služby odpovědní za dohled a dodržování uvedeného práva, zadruhé ze strany nezávislého generálního inspektora, pověřeného pro každou zpravodajskou službu dohledem nad zahraničními zpravodajskými činnostmi vykonávanými dotčenou službou a zatřetí ze strany Intelligence Oversight Board (Výbor pro dohled nad zpravodajstvím, Spojené státy), který je zřízený v rámci President's Intelligence Advisory Board (Poradní výbor prezidenta pro zpravodajství, Spojené státy) a je povinen dohlížet na dodržování právních předpisů orgány Spojených států, jakož i začtvrté ze strany zvláštních výborů zřízených v rámci Kongresu Spojených států, které mají odpovědnost za dohled nad veškerou zahraniční zpravodajskou činností této země.

Vzhledem k těmto úvahám Tribunál rozhodl, že skutečnost, že nebylo stanoveno předchozí povolení vztahující se na prvotní hromadné shromažďování osobních údajů na cestě z Unie zpravodajskými službami Spojených států, nepostačuje k závěru, že právo Spojených států neposkytuje záruky, které jsou v zásadě rovnocenné zárukám stanoveným unijním právem.

Začtvrté a na závěr Tribunál nepřijal argument, že hromadné shromažďování osobních údajů na cestě z Unie zpravodajskými službami Spojených států musí podléhat předchozímu povolení na základě stanoviska č. 5/2023, vydaného Evropským sborem pro ochranu osobních údajů (dále jen „sbor“)⁷.

Tribunál v tomto ohledu poznamenal, že stanovisko 5/2023 bylo vydáno na základě čl. 70 odst. 1 písm. s) nařízení GDPR. Při jednání na tomto základě se však sbor omezuje na poskytování poradenství. Toto stanovisko tak není pro Komisi závazné.

V každém případě Tribunál konstatoval, že sbor v tomto stanovisku neuvedl, že by nezavedení předchozího přezkumu týkajícího se hromadného shromažďování osobních údajů nutně zpochybnilo kladné posouzení odpovídající úrovně ochrany osobních údajů poskytované rámcem pro ochranu údajů EU – USA, které provedla Komise.

Tribunál tudíž zamítl žalobní důvod vycházející z porušení článků 7 a 8 Listiny, jakož i projednávanou žalobu v plném rozsahu.

⁷ – Stanovisko č. 5/2023 k návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o odpovídající ochraně osobních údajů podle rámce EU – USA pro ochranu údajů ze dne 28. února 2023 (dále jen „stanovisko 5/2023“).